

Havnagentur ferðast einsamallar í fjareystri

18 ára gamla Katrin Olsen, 20 ára gomlu Borghild Hansen og Helena Hentze Højgaard hava seinasta mánaðin ferðast í fjareystri. Fyri eini viku síðan komu tær til Singapore úr Vietnam og tær eru ógvuliga hugtiknar av ferðini í Vietnam: »Vietnam er so ótrúliga nógv annað enn kríggj og kommunisma, siga tær við ein munn

JÚSTINUS LEIVSSON
EIDESGAARD

Singapore, Sosialurin: So at siga hvønn einasta dag koma krabbagoggur at vitja Sjómannskirkjuna. Men tað er ikki so tætt millum føroysku krabbagoggurnar. Fyri eini viku síðan komu triggjar føroyskar gentur til Singapore. Tær komu norðaneftr og høvdu seinasta góða mánaðin ferðast saman í Vietnam.

Tey sum regluliga ganga í SMS kenna í hvussu er ta einu av útsjónd. Tað er 18 ára gamla Katrin Olsen, dóttir læknahejnin Anniku og Jústinus Olsen. Katrin hevur arbeiði í virknu kioskini Hornið í SMS. Hinar báðar eru meira kendar frá kappróði, frá seksmannafarinum Jarnbardi sum otadist millum teir fremstu í fjør. Önnur er 20 ára gamla

Borghild Hansen, dóttir Eyðbjørn Hansen, hann sjálvur sum selir Suzuki bílar ovast í Vardagøtu. Eg fekk ikki navnðið á mammuni við, meðan vit prátaðu. Hin eitur Helena Hentze Højgaard og er dóttir Turid Debes Hentze, sakførara og Petur Højgaard, kommunulækna. Nóg mikið um „tað reint familiera.“

Annað enn kríggj

Genturnar eru foddar aftaná at kríggj millum amerikanarar, ella vestrheimin, og kommunismuna í Vietnam, sum endaði í 1973. Tær eru eisini foddar aftaná at seinastu fólkinu fóru av amerikansku sendistovuni í Saigon 1975. Men minnið um kríggj sitir eisini fast í vestrheiminum, tí tað einasta føroysku krabbagoggurnar vistu um Vietnam, aðrenn tær fóru avstað, var

júst um kríggj.

– Vietnam er annað enn kríggj. Tað fingur vit at sannan beinanvegin vit komu til Saigon, nú Ho Chi Minh, stóri býurin í syðra partinum av Vietnam. Tað er eitt frálíkt land, stórbært og fólkið er fitt, siga allar.

– Í veruleikanum vistu vit einki um Vietnam aðrenn vit fóru. Kanska vóru vit eitt sindur bergtiknar av filminum „Indokina“, men tað má tú ikki skriva. Vit hava eisini tosað við fjakkarar, og teir siga allir, at fóru teir aftur til fjareystur, so vildu teir vitjað Vietnam enn einferð. Hetta landið er enn ikki spilt av ferðavinnuni og er eitt ótrúliga spennandi og vakurt land, sigur Katrin Olsen.

Í vietcong tunnllum

Hóast 21 ár eru ligin síðan kríggj í Vietnam var av, so siggjast enn leivdirnar av

tí. Og leivdirnar eru vorðnar ferðamannamál. Beinanvegin, tær triggjar komu til Saigon fingur tær bjóðað at siggja prógv og minnr um kríggj millum amerikumen og kommunistarnar í Vietnam.

Vit fóru ein túr út um býin, einar 30 kilometur og har komu vit til teir víðagitnu tunnlnar, sum vietcong nýttu undir kríggjum. Ferðaleiðarin bað okkum leita eftir eini inngongd, men vit funnu einki. So sparkaði hann undir nakrar greinar og har sóu vit eitt lítið hol. Hetta var ein av teimum mongu niðurgongdunum. Tað var so smalt, at tað var ikki meira enn vit sluppu niður, sigur Helena Hentze Højgaard.

– Í hesum tunnllum livdu guerillahermennirnir. Teir høvdu sjukrahús og skúla undir jørd. Teir høvdu vápn-

agoymslur og annars alt sum teimum tørvaði. Tunnlnar ganga einar 10 metur niður í jørdina. Nógva staðni er so smalt, at vanlig hvít fólk, sleppa als ikki í gjøgnum. Vietnamesarar eru smá fólk. Nú er ein partur av tunnlunum gjørdur til ferðamannamál og teir eru tí gjørdir víðari, sigur Helena.

– Tað vóru ikki smávægis søgur vietnamesararnir høvdu at fortelja frá kríggjum og hvussu harðtendur amerikanararnir vóru. Eg havi verið AFS ári í USA og á skúlanum har eg gekk, kom einferð ein hermaður og greiddi frá hvussu alt gekk fyr seg í vietnamkríggjum. Hansara søgur um vietcong vóru ræðuligar og søgnar vit hoyrdu í Vietnam um amerikanararnar vóru eisini ræðuligar. Eg haldi, at tað er ein fyrir-

Frá vinstri Katrin, Helena og Borghild.
Mynd: Jústinus

ur at hoyra søgnar frá báðum síðum, tá kann eg betur draga frá og fáa røttu myndina. Kríggj er ongan tíð nakað „behagiligt nakað“, sigur Helena Hentze Højgaard.

– Uttanfyri Saigon sóu vit eisini økir, sum vóru so eitr, at onki kundi liva á teimum. Her sóust skiltir við heitinum »Deadly Ground« og har sluppu vit ikki inn. Um orsökina vóru kemisk vápn ella gamlar minur vistu vit ikki, sigur Helena Hentze Højgaard.

Vilja gloyma

– Eg haldi ikki, at vit merktu so nógv hatur til amerikanararnar. Tey greiddu okkum frá, at kríggj nú var av og nú var bert eftir at lýta framyvir. Tey máttu hugsa um framtíðina, sigur Borghild Hansen.

– Men inni í Saigon sóu vit hópin at kríggsoffrum. Fólk sum høvdu mist armar og bein og sum livdu sum biddarar. Ein greiddi okkum frá, at hann hevði hildið við amerikamonnum undir kríggjum og tað hevði kostað honum dyrt. Hann hevði sitið 15 ár í fongslu fyrri hetta og í fangatippinum var hann vorðin sjúk. Nú kundi hann bert bidda, sigur Katrin Olsen.

– Kemisku vápnini, sum vóru nýtt undir kríggjum, vóru eisini sjónlig í Viet-